

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА**

ФАКУЛЬТЕТ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. ректора

проф. В.П. КРАВЕЦЬ

27 березня 2025 року

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ДО АСПІРАНТУРИ
для здобуття ступеня доктора філософії
зі спеціальності І 10 Соціальна робота та консультування**

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма іспиту розроблена для вступників, які бажають здобути ступінь доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні зі спеціальності ІІО «Соціальна робота та консультування» за освітньо-науковою програмою «Соціальна робота».

Завдання іспиту спрямовані на визначення у вступників рівня: знань матеріалу, наукової термінології, сучасних теорій та методів соціальної роботи; вмінь здійснювати самостійний аналіз соціальних проблем у суспільстві, громаді чи конкретного клієнта; здатності та готовності застосовувати теоретичні знання на практиці.

Володіння основними засадами соціальної роботи охоплює:

- ✓ сформованість знань про зміст, завдання та принципи соціальної роботи як науки та практичної діяльності;
- ✓ застосування теоретичних знань в практичній діяльності;
- ✓ наявність умінь налагоджувати гармонійні стосунки з різними категоріями клієнтів на основі поваги до людини як найвищої цінності;
- ✓ наявність наукового світогляду;
- ✓ сформованість емоційно-ціннісного ставлення до себе, інших людей, загальнолюдських духовних цінностей.

Завдання рівноцінні за ступенем складності.

II. ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ

Форма проведення: письмовий іспит. Абітурієнт обирає один із запропонованих екзаменаційних білетів, у якому передбачено три питання. Відповіді на питання абітурієнти дають у письмовій формі.

III. ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ

1. Мета, завдання та напрями соціальної роботи.
2. Історія соціальної роботи.
3. Роль волонтерства та благодійництва у соціальній роботі.
4. Рівні сучасної соціальної роботи.
5. Теорії та концепції соціальної роботи.
6. Основні моделі соціальної роботи.
7. Чинники, що визначають зміст соціальної роботи.
8. Структура соціальної роботи.
9. Цінності та принципи соціальної роботи.
10. Етичні кодекси соціальної роботи.
11. Ресурсне забезпечення соціальної роботи.
12. Ефективність соціальної роботи. Умови, що визначають ефективність соціальної роботи.
13. Суб'єкт і об'єкт практики соціальної роботи.
14. Громада як суб'єкт і об'єкт соціальної роботи.
15. Сім'я як суб'єкт і об'єкт соціальної роботи.
16. Заклади соціальної роботи, соціальні служби.
17. Професійний портрет соціального працівника.

18. Функції та ролі соціального працівника.
19. Соціальний процес. Види соціальних процесів.
20. Соціальна проблема. Етапи вирішення соціальних проблем.
21. Технології соціальної роботи. Типологія технологій соціальної роботи.
22. Алгоритм (послідовність дій) соціальної роботи.
23. Форми та методи соціальної роботи. Класифікація форм і методів соціальної роботи.
24. Соціальні послуги. Класифікація соціальних послуг за українським законодавством.
25. Зміст соціальної роботи з різними категоріями осіб (на прикладі однієї-двох категорій).
26. Зміст і особливості соціально-педагогічної роботи.
27. Специфіка соціальної роботи в період воєнного стану в Україні.
28. Інновації у сфері соціальної роботи.
29. Розвиток соціальної роботи за кордоном (на прикладі однієї-двох країн).
30. Перспективи розвитку соціальної роботи в Україні та за кордоном.

IV. КРИТЕРІЙ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

<p><i>«Відмінно»</i>
(5 балів)</p>	виставляється за ґрунтовну відповідь, коли абітурієнт вільно володіє матеріалом, оперує науковою термінологією, використовує і дає критичну оцінку, здійснює самостійний аналіз, знає сучасні теорії та методи соціальної роботи, вміє застосовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань.
<p><i>«Добре»</i>
(4 бали)</p>	виставляється абітурієнту, який дав ґрунтовну відповідь, володіє системним знанням матеріалу, однак допускає певні неточності в трактуванні окремих проблем, при здійсненні самостійного аналізу окремих аспектів соціальної роботи, застосуванні теоретичних знань при вирішенні практичних завдань, але може самостійно їх виправити.
<p><i>«Задовільно»</i>
(3 бали)</p>	виставляється абітурієнту, який в цілому орієнтується в проблематиці соціальної роботи, але не може достатньо вміло пов'язати теоретичні узагальнення з практикою, має труднощі у здійсненні самостійного аналізу проблем соціальної роботи, не достатньо вміє застосовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань.
<p><i>«Незадовільно»</i>
(2 бали)</p>	виставляється абітурієнту, який не орієнтується в проблематиці соціальної роботи, не може пов'язати теоретичні узагальнення з практикою, має значні труднощі у здійсненні аналізу проблем соціальної роботи, не вміє застосовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань.

V. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні питання соціальної роботи : навч. посіб. / О.М. Денисюк та ін. ; ред. кол.: О.В. Епель, Т.Л. Лях, І.В. Силантьєва. Ужгород: РІК-У, 2023. 420с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/47338/1/O_%20Epel_T_Liakh_I_Silantieva_APSR_FPSRSO_KSPSR.pdf.pdf
2. Астремська І. В. Прикладні методики та основи супервізії в соціальній роботі : навчальний посібник. Миколаїв : Вид. 396 с. URL: <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/54/1/Астремська%20І.%20В.%20Прикладні%20методики%20та%20основи%20супервізії%20в%20соціальній%20роботі.pdf>
3. Борисова Ю. В. Посібник до вивчення дисципліни «Теорія соціальної роботи». Д.: РВВ ДНУ, 2015. 24 с. URL: http://repository.dnu.dp.ua:1100/upload/b184da8b87c3ebfa9d6e11401ab56dd3Metodichka_z_teoriyi_s_r_SR-12.PDF
4. Закон України «Про соціальні послуги» / Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 18. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
5. Іванова І. Методи соціальної роботи (на основі Державних стандартів соціальних послуг). К.: Університет «Україна», 2018. 302 с. URL: <https://www.yakaboo.ua/ua/metodi-social-noi-roboti-na-osnovi-derzhavnih-standartiv-social-nih-poslug.html>
6. Іванова І. Соціальна робота з людьми похилого віку: навч. посіб. К.: Університет «Україна», 2023. 220 с. URL: https://uu.edu.ua/upload/Nauka/naukovi_vydannia/ivanova_i_b_socialna_robota_z_ludmi_pohilogo_viku.pdf
7. Іващенко К. В., Коцур І. В. Технології соціальної роботи за місцем проживання: навч. посібник. Умань : ФОП Жовтий О.О., 2015. 101 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/4895/3/Tekhnolohiyi%20sotsial%27noyi%20roboty%20za%20mistsem%20prozhyvannya%202016.pdf>
8. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / за заг. ред. І.Д. Зверєвої. К., Сімферополь : Універсум, 2012. 536 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/3491/1/I_ZVEREVA_O_BEZPALKO_G_PETROCHKO_T_ZHURAVEL_N_ZIMOVETST_LYAKH_EDFSS_KSP%26SR_IL.PDF
9. Капська А. Й., Завацька Л. М., Грищенко С. В. Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах: навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. 248с. URL: <https://epub.chnpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/3595>
10. Колбіна Л. А. Менеджмент соціальної роботи : навч. посіб. Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2017. 406 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/636/1/Колбіна%20Менеджмент%20соц.роб.pdf>
11. Коляда Н., Левченко Н. Технології соціальної роботи : Навчальний посібник. Умань: «ВІЗАВІ», 2018. 337 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/13235/3/ТСР%20Навч.%20посіб.%20Коляда%2с%20Левченко%20%281%29.pdf>
12. Кубіцький С.О. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах: Навч. посіб. 3-тє вид. доп. і перероб. К.: Міленіум, 2015. 300 с. URL: https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/03/Кубіцький_Посібник_ТСРВ3К_2015.pdf

13. Купенко О.В. Соціальна робота: від теорії до практики: навч. посіб. Суми: СумДУ, 2020. 192 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/79799>.

14. Міжнародна федерація соціальних працівників, Міжнародна асоціація шкіл соціальної роботи (2014). Глобальне визначення соціальної роботи. Global Definition of Social Work / IFSW, IASSW. 2014. URL: <https://www.ifsw.org/what-issocial-work/global-definition-of-social-work/>

15. Москаленко В.В. Соціалізація особистості : монографія. К.: Фенікс. 2013. 540 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/5319/1/Соціалізація_особистості.pdf

16. Олексюк Н. Моделювання процесу надання соціальних послуг у територіальній громаді як запорука ефективності професійної діяльності фахівця із соціальної роботи. / Соціальна робота і соціальна освіта в умовах сьогодення: проблеми та перспективи розвитку: колективна монографія. За ред. О. Сороки, Г. Лещук. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2023. С.127–157. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/30895/1/5_Oleksyk.pdf

17. Олексюк Н. Соціально-педагогічна робота з сім'ями військовослужбовців в умовах реформування Збройних Сил України монографія. Київ: Видавничий дім «Слово», 2011. 304 с.

18. Олексюк Н. Теоретичні засади соціального супроводу учасників бойових дій (ветеранів війни) та демобілізованих осіб в об'єднаній територіальній громаді. Соціальна робота: виклики сьогодення : збірник наукових праць за матеріалами XII Міжнародної науково-практичної конференції (25-26 травня 2023 р.). Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2023. С. 122-125. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/29960/1/37_Oleksuk.pdf

19. Семигіна, Т., Столярик, О. (2024). Розвиток сильних сторін клієнтів соціальної роботи: Посібник. Таллінн: Teadmus. 257 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/377902391ROZVITOK_SILNIH_STORIN_KLIENTIV_SOCIALNOI_ROBOTI

20. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с. URL: https://www.researchgate.net/profile/Tetyana-Semigina/publication/342003632Sucasna_socialna_robota/links/5eddf6ae299bf1d20bd86768/Sucasna-socialna-robota.pdf

21. Система соціального захисту в Україні : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. О. О. Матрос ; [рец.: Рассказова О. І., Кучер Г. М., Кравченко О. О.]. Умань : Візаві, 2021. 174 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/13916/1/Матрос%20О.О.%20Посібник%20Система%20соціального%20захисту%20в%20Україні.pdf>

22. Соціальна робота із вразливими сім'ями та дітьми: посібник у 2-х ч.: Ч.1: Сучасні орієнтири та ключові технології / З.П. Кияниця, Ж.В. Петрочко. К.: ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с. URL: http://www.p4ec.org.ua/upload/education/library/1513689_511.pdf

23. Соціальна робота із вразливими сім'ями та дітьми: посібник у 2-х ч.: Ч.2: Ознаки вразливості та специфіка підтримки сім'ї і дитини / за заг. ред. Т.В.Журавель, З.П.Кияниці. К.:ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 352 с. URL: <http://www.p4ec.org.ua/upload/education/library/1513689573.pdf>

24. Соціальна робота з різними групами клієнтів : навчальний посібник / [уклад. : Т.Д. Кочуей, О. М. Бойко]. Умань : ФОП Жовтий О.В., 2016. 278. URL: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/4908/1/SRPGK_DOIKO_KOCHUDEI.PDF

25. Соціальна робота на підприємстві : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад.: Л. А. Моргай ; 31 [рец.: Коляда Н. М., Рассказова О. І., Кучер Г. М.]. Умань : Візаві, 2021. 221 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/13510/1/посібник%20Моргай%20Л..pdf>

26. Соціальна робота: реалії та виклики часу: навчально-методичний посібник. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. 219 с. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/34954/Sotsialna%20Robota%20Realii%20Ta%20Vykyky%20Chasu.pdf?sequence=1>

27. Соціально-педагогічна робота з проблемними сім'ями: посібник / Капська А.Й., Олексюк Н.С., Калаур С.М., Фалинська З.З. Тернопіль: Астон, 2010. 304 с.

28. Сучасні теорії соціальної роботи: Антологія [упор.Т.Семигіна]. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 160 с. URL: https://www.academia.edu/45805463/СУЧАСНІ_ТЕОРІЇ_СОЦІАЛЬНОЇ_РОБОТИ

29. Теорія та історія соціальної роботи : навч. посіб. / уклад. О. Матрос ; МОН України, Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. Умань : Візаві, 2020. 244 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/7587/1/історія%20соціальної%20роботи.pdf>

30. Теслюк В. М. Технології соціально-педагогічної діяльності: Навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. 360 с. URL: <https://lira-k.com.ua/files/contents/12424.pdf>

31. Технології соціальної роботи за місцем проживання: навч. посібник / укладачі Іващенко К. В., Коцур І. В. Умань : ФОП Жовтий О.О., 2015. 101 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/4895/3/Tekhnolohiyi%20sotsial%27noyi%20roboty%20za%20mistsem%20prozhyvannya%202016.pdf>

32. Технології соціальної роботи і соціальної допомоги в умовах трансформаційного періоду: навчально-методичний посібник / за заг. ред. А. О. Полянничко, А. В. Кирилюк. Суми : ФОП Цьома, 2020. 336 с. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/bbcd1b45-6839-4f5c-8e15-285c7fb88914/content>

33. Тимошенко Н. Є. Вступ до спеціальності: соціальна робота. Модуль 2 : навч. посіб. К. : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2014. 264 с. URL: [https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/4768/1/Тимошенко_Модуль2_Соцпработа%20\(1\).pdf](https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/4768/1/Тимошенко_Модуль2_Соцпработа%20(1).pdf)

34. Утвенко В. В. Система соціального забезпечення та соціальної підтримки: навч. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 248 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/syst_soc_zab.pdf

35. Харламов М.І. Соціальна робота: Курс лекцій. Х.: НУЦЗУ, 2013. 96 с. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/5072/1/Соціальна%20робота%20Курс%20лекцій%20.pdf>